

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Προς μία θεματική στρατηγική για την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων»

(2004/C 121/11)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Προς μία θεματική στρατηγική για την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων», (COM(2003) 572 τελικό)·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση (COM(2001) 428 τελικό)·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 1ης Οκτωβρίου 2003 να ζητήσει τη γνωμοδότησή της επί του θέματος αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 265 πρώτη παράγραφος, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 27ης Ιανουαρίου 2004, να αναθέσει τις προπαρασκευαστικές εργασίες στην επιτροπή «Βιώσιμη ανάπτυξη»·

έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής για τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Κοινότητας του 2002, COM (2002) 191 τελικό·

έχοντας υπόψη τον ορισμό της «αειφόρου ανάπτυξης» της Συνθήκης του Άμστερνταμ·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη (Πρόταση της Επιτροπής ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Göteborg) COM(2001) 264 τελικό·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια παγκόσμια σύμπραξη για αειφόρο ανάπτυξη, COM(2002) 82 τελικό·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της για το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «Περιβάλλον 2010: “το μέλλον μας, η επιλογή μας” — έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον» και την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον 2001-2010» COM(2001) 31 τελικό — CdR 36/2001 τελικό (1)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα: «Ολοκληρωμένη Πολιτική Προϊόντων — Οικοδομώντας στην συνεκτίμηση του περιβαλλοντικού κύκλου ζωής» COM(2003) 302 τελικό — CdR 159/2003 fin (2)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Προς μία θεματική στρατηγική για την πρόληψη και την ανακύκλωση των αποβλήτων» COM(2003) 301 τελικό — CdR 239/2003 fin (3)·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα την Πράσινη Βίβλο «Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού», COM(2000) 769 τελικό·

έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα: Η ευρωπαϊκή στρατηγική για το περιβάλλον και την υγεία, COM(2003) 338 τελικό·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, — Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, (COM(1998) 42 τελικό) και το Σχέδιο Δράσης για τη βιοποικιλότητα: Διατήρηση των φυσικών πόρων, COM (2001) 162 τελικό·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησής της (CdR 11/2004 rev. 1) που υιοθετήθηκε από την επιτροπή «Βιώσιμη ανάπτυξη» στις 5 Μαρτίου 2004 (Εισηγητής: ο κ. Cormick McCHORD, Πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου του Stirling, (UK-ΕΣΚ),

(1) ΕΕ C 357 της 14.12.2001, σ. 44.

(2) ΕΕ C 73 της 23.03.2004, σ. 51.

(3) ΕΕ C 73 της 23.03.2004, σ. 63.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. είναι σαφές ότι δεν μπορεί να συνεχισθούν η σημερινή χρήση των πόρων και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και στους λαούς της Ευρώπης και γενικότερα στην ευρύτερη διεθνή κοινότητα·
2. απαιτείται μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση που θα είναι συνεπής προς τις πολιτικές της αειφόρου ανάπτυξης της ΕΕ για τη μείωση των επιπτώσεων από τη χρήση των πόρων και η οποία θα θέσει την ΕΕ στο δρόμο της αειφόρου κατανάλωσης·
3. οι τοπικές και περιφερειακές αρχές λόγω της θέσης τους μπορούν να επιδράσουν στη χρήση των φυσικών πόρων μέσω σειράς πολιτικών δράσεων όπως για τα απόβλητα, και το σχεδιασμό, και να θεσπίσουν μέτρα που θα βασίζονται στην κοινότητα για την προστασία των φυσικών πόρων και να επηρεάσουν επίσης τις συνήθειες της κατανάλωσης και της παραγωγής·
4. είναι θεμελιώδες να καθορίσει η στρατηγική τις προτεραιότητες και πρακτικές δράσεις προκειμένου να επιτευχθεί μια πιο αειφόρος χρήση των πόρων. Αυτό απαιτεί την αποσύνδεση της οικονομικής μεγέθυνσης από τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις και τη χρήση των πόρων. Σκοπός της είναι να μειωθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις, να αντιμετωπισθεί η στενότητα των πόρων και η ασφάλεια εφοδιασμού σε μη-ανανεώσιμους πόρους, και να σταματήσει η περαιτέρω στενότητα και υποβάθμιση των ανανεώσιμων πόρων. Η στρατηγική πρέπει, επίσης, να προβλέπει την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική δικαιοσύνη στην ΕΕ, την αντιμετώπιση των αναγκών κατανάλωσης των φτωχότερων χωρών (συμπεριλαμβανομένων των υπό ένταξη χωρών), και τη δικαιοσύνη μεταξύ των γενεών. Η στρατηγική θα απαιτεί την αξιολόγηση των πολιτικών, τη συγκέντρωση γνώσεων, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών, την ολοκλήρωση των πολιτικών και την ευθυγράμμιση. Δεδομένου του «αποκλειστικού ρόλου» της (κεφάλαιο 28, πρόγραμμα δράσης 21) οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν βασικό παράγοντα για την προώθηση της δραστηριότητας που βασίζεται στην κοινότητα·
5. για να διασφαλιστούν οι στόχοι αυτοί, η στρατηγική πρέπει να αναγνωρίσει τη σημασία της οικονομικής και φορολογικής πολιτικής. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για την απορρόφηση των εξωτερικών συντελεστών κόστους (που θα διασφαλίζουν ότι ο ρυπαίνων πληρώνει) που θα ενισχύονται με τα κατάλληλα φορολογικά μέτρα και τις πολιτικές του τομέα της ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων·

υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση κατά την 54η σύνοδο ολομέλειάς της, της 21ης και 22ας Απριλίου 2004 (συνεδρίαση της 22ας Απριλίου), που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες.

1. Οι απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.1. εκφράζει την ικανοποίηση της για την ανακοίνωση της Επιτροπής διότι αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς τη χάραξη θεματικής στρατηγικής για την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων («η στρατηγική»), όπως αποκαλείται στο 6^ο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον. Βασικό στοιχείο της είναι η αναγνώριση της ανάγκης για τη διαχείριση και τη μείωση της χρήσης των πόρων προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη·

1.2. εκφράζει επίσης την ικανοποίηση της που η στρατηγική θέτει ως πρωταρχικό στόχο της την αποδέσμευση ή αποσύνδεση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την οικονομική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η στρατηγική για τους πόρους θα πρέπει να επικεντρωθεί στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ώστε να δοθεί στις αναπτυσσόμενες οικονομίες η δυνατότητα να χρησιμοποιούν πιο αποτελεσματικά τους πόρους, τόσο από οικονομική όσο και από περιβαλλοντική άποψη·

1.3. συμφωνεί ότι η επίτευξη αυτών απαιτεί μακροχρόνια διαδικασία και γι' αυτό κρίνει ευπρόσδεκτο το προτεινόμενο 25ετές χρονοδιάγραμμα, που θα δώσει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους και τις διεργασίες για να αναπτύξουν και να προσαρμόσουν τις προδιαγραφές παραγωγής και κατανάλωσης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις·

1.4. υποστηρίζει την ευρεία προσέγγιση για τη συγκέντρωση γνώσεων, την αξιολόγηση των πολιτικών και την ολοκλήρωση, ειδι-

κότερα συμφωνεί για τη σημασία της εκπαίδευσης και της μεγαλύτερης ενημέρωσης και δίνει έμφαση στην ανάγκη για τον καθορισμό προτεραιοτήτων, κατά τον οποίον θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το που παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες ανάγκες για την περιβαλλοντική βελτίωση της χρήσης των πόρων·

1.5. αναγνωρίζει ότι οι επιπτώσεις από τη χρήση μη-ανανεώσιμων πόρων αποτελούν σήμερα την κυριότερη μέριμνα, ωστόσο φρονεί ότι είναι εξίσου σημαντικό να αναγνωριστούν οι κίνδυνοι που διατρέχει η αειφόρος ανάπτυξη λόγω της εξάντλησης των μη-ανανεώσιμων πόρων δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στους περιορισμούς των ευρωπαϊκών πόρων, στην ασφάλεια του εφοδιασμού, και στους γεωπολιτικούς κινδύνους.

2. Οι συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.1. προτείνει να παρουσιαστεί η στρατηγική με σαφήνεια ως η βάση της αειφόρου ανάπτυξης, με συνέπειες οι οποίες κυμαίνονται από την επανευθυγράμμιση της οικονομικής και φορολογικής πολιτικής έως την πολιτική για την αλλαγή του κλίματος. Δεν πρέπει να παρουσιαστεί στενότερα ως μέρος της περιβαλλοντικής πολιτικής μόνο, ή ως μέρος της διαχείρισης των αποβλήτων (μολονότι οι πολιτικές αυτές είναι αναπόσπαστες από αυτή). Αυτό θα ήταν αντίθετο με τη διαδικασία του Κάρντιφ με την οποία επιδιώκεται να αυξηθεί η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών θεμάτων και σε άλλους τομείς πολιτικών διότι θα υπήρχε κίνδυνος περιθωριοποίησης της στρατηγικής·

2.2. ζητά να μην θεωρηθεί η αποσύνδεση ότι καθιστά μόνο δυνατή τη συνέχιση της οικονομικής ανάπτυξης χωρίς την εξάντληση των πόρων ή χωρίς δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Περιβάλλον, οικονομία και κοινωνία αλληλεξαρτώνται. Η οικονομική ανάπτυξη και κυρίως οι τεχνολογικές καινοτομίες πρέπει να ελέγχονται ώστε να μειωθεί η χρήση των πόρων, να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους, πιθανόν μέσω της ανάκτησης και της εκ νέου χρήσης τους όπως και με την προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πόρων προκειμένου να μειωθούν οι περιβαλλοντικές βλάβες. Οι «τρεις πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης, ο οικονομικός, ο κοινωνικός και ο περιβαλλοντικός» δεν πρέπει να εξισορροπούνται, αλλά να ευθυγραμμίζονται και να είναι συνεκτικοί·

2.3. γι' αυτό επιθυμεί τη μεγαλύτερη αναγνώριση της σημασίας της οικονομικής και φορολογικής πολιτικής. Σκοπός πρέπει να είναι η απορρόφηση των εξωτερικών συντελεστών κόστους, που θα διασφαλίζει ότι τη ρύπανση την πληρώνει ο ρυπαίνων με την ενίσχυση των κατάλληλων φορολογικών μέτρων και των πολιτικών του τομέα των δημοσίων συμβάσεων·

2.4. ζητά από τη στρατηγική να ασχοληθεί με την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική δικαιοσύνη. Πρέπει να ληφθούν πλήρως υπόψη οι επιπτώσεις της στρατηγικής επί των διάφορων κοινωνικών ομάδων και να διασφαλιστεί ότι οι επιπτώσεις δεν θα επιβαρύνουν δυσανάλογα τους ασθενέστερους και ότι η στρατηγική συμπληρώνει τις δραστηριότητες της ΕΕ για την αντιμετώπιση της διακριτικής μεταχείρισης και του κοινωνικού αποκλεισμού·

2.5. συνηγορεί να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στα θέματα της διεύρυνσης και της διεθνούς διάστασης. Η στρατηγική οφείλει να

επαναβεβαιώσει για την υποστήριξη της προς το σχέδιο υλοποίησης της Παγκόσμια Διάσκεψης για την Αειφόρο Ανάπτυξη και να θέσει την ευρωπαϊκή αειφόρο χρήση των πόρων μέσα στα πλαίσια της αυξημένης κατανάλωσης λόγω των αναγκών των φτωχότερων χωρών και των πληθυσμών τους. Η στρατηγική πρέπει να υιοθετήσει την προσέγγιση του Πρωτοκόλλου του Κιότο που επιτρέπει τη μεγέθυνση των φτωχότερων χωρών (συμπεριλαμβανομένων των υπό ένταξη χωρών) ενώ θα παραμένει εντός των γενικών φερουσών ικανοτήτων και θα απομακρύνει τις χώρες από τη μη αειφόρο χρήση και ένταση των πόρων·

2.6. ζητά να ληφθεί υπόψη στις μακροπρόθεσμες προοπτικές η μεταξύ των γενιών δικαιοσύνη. Η στρατηγική, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες και γενικές προοπτικές, πρέπει να πραγματοποιεί την εξάντληση των πόρων και την ασφάλεια του εφοδιασμού σε μη ανανεώσιμους πόρους, καθώς και την εξάντληση και την υποβάθμιση των ανανεώσιμων πόρων συμπεριλαμβανομένων της βιοποικιλότητας, των αλιευτικών αποθεμάτων, και των παγίδων του άνθρακα·

2.7. ζητά κατά τον καθορισμό των πολιτικών προτεραιοτήτων να λαμβάνονται υπόψη η ευπάθεια των πόρων, οι πόροι με τις πλέον επιβλαβείς περιβαλλοντικές συνέπειες και οι φέρουσες ικανότητες·

2.8. προτείνει να αναγνωριστεί στη στρατηγική ο ρόλος των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης μαζί με τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες, έχοντας υπόψη το ενδιαφέρον της για θέματα όπως ο σχεδιασμός, τα απόβλητα, η τοπική βιοποικιλότητα, και η προστασία των οικοσυστημάτων, οι μεταφορές και η εκπαίδευση.

Βρυξέλλες, 22 Απριλίου 2004.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Peter STRAUB